

РЕШЕНИЕ

№ 7932

гр. София, 26.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 61 състав, в публично заседание на 12.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маргарита Немска

при участието на секретаря Цонка Вретенарова, като разгледа дело номер **404** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда чл. 145 – 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД).
Образувано е по жалба на Ш. А. Ю., ЕГН: [ЕГН], с предоставен хуманитарен статут, без гражданство с постоянен адрес – [населено място],[жк][жилищен адрес] лично и в качеството си на законен представител на малолетните си деца А. И. С., [дата на раждане] , Л. И. С., [дата на раждане] , И. И. С., [дата на раждане] /всички с предоставен хуманитарен статут, без гражданство/, чрез адв. К. С. със съдебен адрес – [населено място], [улица], ет. 6, офис 601 срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/ 7375/23.12.2025 г. издадена от Р. П. В. в качеството ѝ на пълномощник на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С..
В жалбата се твърди, че оспорения акт е незаконосъобразност, като постановен в нарушение на материалния закон и процесуалните правила. Твърди се, че административният орган погрешно е тълкувал фактите по случая, като невярно е приел, че децата, за които се иска помощ не са ученици – представени са доказателства пред органа в тази връзка, невярно било прието, че лицата са граждани на друга държава. Сочи се, че неправилно е тълкувана разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД и се позовава на конвенция на ООН за правата на детето. Моли съда да отмени оспорената заповед и да укаже на административния орган да се произнесе отново по подадената от жалбоподателката заявление-декларация. Претендират се направените по делото разноски в т.ч. и адвокатско възнаграждение на осн. чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.
Жалбоподателката в съдебно заседание се представлява от адв. С., който поддържа жалбата и представя служебни бележки от учебните заведения, в които трите малолетни деца са записани в редовна форма на обучение.

Ответникът - директор на Дирекция „Социално подпомагане“ – С., редовно уведомен за съдебно заседание, не се представлява. По делото е представен писмен отговор, в който се излагат съображения за неоснователност на жалбата.

СПП не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Съдът, като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Ш. А. Ю., [дата на раждане] е лице без гражданство с представен хуманитарен статут в Република България. Майка е на три деца - А. И. С., Л. И. С. и И. И. С., всяко от тях също е лице без гражданство с предоставен хуманитарен статут в Република България.

На 11.12.2025 г. е подала Заявление – декларация с вх. № ЗСПД/Д-С-СК/7375 с искане за отпускане на месечна помощ за отглеждане на дете до навършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст по чл. 7 ал. 1 от Закона за семейните помощи за деца за трите си деца – А. И. С., Л. И. С. и И. И. С.. В заявлението е посочила, че е омъжена и съжителства на един адрес със С. А. И. с ЕГН: [ЕГН], а общият брутен доход на семейството за предходните дванадесет месеца, считано от декември 2024 г. до ноември 2025 г. е в размер на 16 309.52 лв.

След извършена проверка на подаденото заявление от служител на Дирекция „Социално подпомагане“ – С. е изготвено предложение да бъде отказана поисканата помощ по чл. 7 ал. 1 от Закона за семейните помощи за деца, като са изложени мотиви, че децата не са български граждани, не учат в училище или подготвителна група и семейството не попада в кръга от лица посочени в чл. 3 т. 5 от ЗСПД, няма сключена спогодба за изплащане на семейни помощи за деца.

Издадена е срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/ 7375/23.12.2025 г. на Директора на Дирекция Социално подпомагане“ – С., чрез упълномощеното от него лице –Р. П. В. –н-к отдел „СЗ“ в ДСПХ –С., с която е отказано на жалбоподателя отпускане помощ по чл.7 ал.1 от ЗСПД, тъй като децата не са български граждани, не учат в училище или подготвителна група и семейството не попада в кръга от лица посочени в чл. 3 т. 5 от ЗСПД, няма сключена спогодба за изплащане на семейни помощи за деца.

В хода на съдебното производство е приета административната преписка. От оспорващия в с.з. от 12.02.2026 г. са представени служебни бележки от учебните заведения, в които трите малолетни деца са записани в редовна форма на обучение.

При така установеното от фактическа страна Административен съд-София-град, 61 -ви състав, обуславя следните правни изводи:

Жалбата е подадена в преклузивния 14-дневен срок по чл.149 ал.1 от АПК, от лице, имащо правен интерес от оспорване, и срещу подлежащ на съдебен контрол акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган, съгласно 'чл.10 ал.4 от ЗСПД, според който Семейните помощи за деца се отпускат със заповед на директора на дирекция „Социално подпомагане" или упълномощено от него лице. Заповедта е подписана от именно на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С. чрез упълномощеното лице Р. П. В. –н-к отдел „СЗ“ в ДСПХ -С. въз основа на представена и приета като доказателство Заповед № 2201-РД01-0046/03.11.2023 г., поради което и съгласно императивната разпоредба на закона, оспореният административен акт е издаден от компетентен по материя, степен и място административен орган. В чл. 2, ал. 1 от ППЗСПД е предвидено, че семейни помощи при отглеждане на деца се отпускат от Дирекциите „Социално подпомагане" въз основа на молба-декларация, заедно с необходимите документи, която се подава по постоянен адрес на правоимащото лице в случая -

[жк]. В този смисъл съдът намира, че оспорваната заповед е издадена от административен орган, разполагащ с материална и териториална компетентност. Следователно оспорваната заповед е издадена от компетентен орган, в рамките на законово предоставените му правомощия.

Процесната заповед отговаря на изискванията на чл. 59 от АПК. Същата е издадена в законоустановената писмена форма, съдържа фактически и правни основания и всички задължителни реквизити.

В производството по издаване на заповедта не са допуснати съществени процесуални нарушения, които представляват самостоятелно основание за отмяна на акта.

Съдът счита обаче, че административният орган е издал заповедта в нарушение на материалния закон.

Съгласно чл. 7, ал. 1 от ЗСПД, месечните помощи за дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст се предоставят на семействата, които отговарят на условията по чл. 4а и живеят постоянно в страната, при условие, че детето: 1. не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето; 2. редовно посещава подготвителните групи в детските градини или подготвителните групи в училищата за задължително предучилищно образование на децата, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние; 3. до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, редовно посещава училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние; 4. има направени всички задължителни имунизации и профилактични прегледи съобразно възрастта и здравословното му състояние; 5. живее постоянно в страната.

За да откаже отпускане на еднократна месечна помощ на Ш. А. Ю., ответникът е посочил като мотив, че и трите и деца не са български граждани и „няма сключена спогодба за изплащане на семейни помощи“.

Според чл. 47, ал. 1 от Конституцията на Република България (КРБ), отглеждането на децата до пълнолетието им се подпомага от държавата. Освен това Конституцията е прогласила и правото на гражданите на социално подпомагане (чл. 51, ал. 1). Съответно, съгласно чл. 26, ал. 2 КРБ чужденците, които пребивават в Република България имат всички права по тази Конституция с изключение на правата, за които Конституцията и законите изискват българско гражданство.

С нормата на чл. 3 ЗСПД законодателят е очертал кръга на лицата, които имат право на семейни помощи за деца, а именно: 1. бременните жени - български граждани; 2. семействата на българските граждани - за децата, които отглеждат в страната; 3. семействата, в които единият от родителите е български гражданин - за децата с българско гражданство, които отглеждат в страната; 4. семействата на роднини, близки или приемни семейства - за децата, настанени по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето; 5. бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Настоящият случай не попада в нито една от изброените от ЗСПД хипотези, но с оглед цитираната по-горе нормативна уредба, детето има право на помощ по чл. 7 ал. 1 от ЗСПД.

Ограничението, съдържащо се в разпоредбата на чл. 3, т.3 и т. 5 от ЗСПД, не трябва да се прилага и по силата на чл. 27, т. 1 и т. 3 от Конвенцията на ООН за правата на детето (ратифицирана с решение на Великото народно събрание, в сила за страната ни от 03.07.1991 г.), защото съгласно чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България, международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила за Република България, са

част от вътрешното право на страната, като имат предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които им противоречат.

В чл. 27, т. 1 от Конвенцията за правата на детето е предвидено, че държавите - страни по Конвенцията, признават правото на всяко дете на жизнен стандарт, съответстващ на нуждите на неговото физическо, умствено, духовно, морално и социално развитие, а в т. 3, че държавите - страни по Конвенцията, в съответствие с националните условия, в рамките на своите възможности, предприемат необходимите мерки с цел да подпомагат родителите и другите лица, отговорни за детето, да осъществяват това право и в случай на нужда предоставят материална помощ, програми за подпомагане, особено по отношение на изхранването, облеклото и жилището. Безспорно Конвенцията обхваща правото на образование като социално право.

Според чл. 39, ал. 1, т. 4 от ЗУБ чужденците с предоставена временна закрила /хуманитарен статут/ имат право на социално подпомагане. Помощите за деца са вид социално подпомагане, поради което и с оглед визириания правен текст следва, че чужденци с предоставена временна закрила, каквито в случая са жалбоподателката и нейния съпруг имат установени в тяхна полза право на социално подпомагане за децата им.

Обжалваният акт е в противоречие и с норми на правото на Европейския съюз и в частност Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица, която предвижда в чл. 13, т. 2, че държавите членки създават разпоредби за предоставяне на помощи от "Социални грижи" на лицата, ползващи се с временна закрила. Такива разпоредби в българското законодателство се съдържат именно в цитирания по-горе ЗСПД (според § 1а от ПЗР на ЗУБ, този закон въвежда разпоредбите на Директива 2001/55/ЕО на Съвета за минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием) и административният орган, издал процесната заповед, е бил длъжен да ги съобрази при постановяване на обжалвания акт, което очевидно не е сторил.

При това положение, постановяването на отказ за изплащане на помощ по чл.7, ал. 1 от ЗСПД, с аргумент за липса на българско гражданство на децата или международен договор между Република България и трета страна, е в явно несъответствие с горепосочените норми и в противоречие с целта на закона.

На следващо място, по делото не е спорно, че семейството отговаря на условията по чл. 4а то ЗСПД. Причината, поради която не е отпусната месечна помощ, наред с липсата на българско гражданство, посочена от органа е, че децата на жалбоподателката не учат в държавно/общинско училище или подготвителна група.

Видно от приложените поделото служебни бележки, а именно – служебна бележка с изх. № 56 от 24.09.2025 г., служебна бележка с изх. № 55 от 24.09.2025 г – децата А. И. и Л. И. са записани в дневна форма на обучение в 15 СУ „А. М.“ за учебната 2025/2026 г. – доказателства, представени в хода на административното производство, но изцяло игнорирани от органа, издал оспорения ат. В подкрепа на последното по делото от жалбоподателката са представени и удостоверения от ръководството на посоченото училище, видно от които децата освен, че са записани за учебната 2025/2026 г. и редовно посещават учебни занятия. Предоставена е служебна бележка, видно от която детето И. С. е записано в детска градина № 27 „Детска китка“, район Н.. Последните доказателства не са оспорени от ответника.

Настоящият съдебен състав счита, че отсъстват материални предпоставки, които да обосновават извода, направен от административния орган, че в случая не са налице всички условия, визириани

в закона за отпускане на месечна помощ по чл. 7, ал. 1 от ЗСПД по отношение и на трите деца А. И. С., Л. И. С. и И. И. С.. След като е бил изпълнен фактическият състав на нормата, която регламентира отпускането на такава месечна помощ, то административният орган незаконосъобразно не е отпуснал тази помощ на жалбоподателката. Съдът счита, че няма законови пречки тази незаконосъобразност, допусната от органа да бъде поправена, а именно административният орган, след като съдът отмени заповедта в обжалваната част и върне преписката в тази част на органа, да издаде нова заповед, с която след като констатира, че са налице предпоставките на закона, да отпусне месечната помощ за децата А. И. С., Л. И. С. и И. И. С. за периода, за който е била отказана с процесната заповед и така въз основа на новата заповед тази месечна помощ да бъде изплатена на майката.

Тези съображения обосновават крайния извод на съда за незаконосъобразност на оспорения административен акт, който следва да бъде отменен.

На основание чл. 173, ал. 2 от АПК, делото следва да бъде изпратено като преписка на административния орган за ново произнасяне по Заявление – декларация с вх. № ЗСПД/Д-С-СК/7375 от 11.12.2025 г. за отпускане на еднократна помощ по чл. 7, ал. 1 от ЗСПД, подадено от Ш. А. Ю., ЕГН: [ЕГН] при съблюдаване на дадените с настоящо решение указания по тълкуването и прилагането на закон.

На основание чл. 174 от АПК следва да бъде определен срок за издаване на административния акт, а именно четиринадесет дни.

Съгласно изхода на спора, разноски се дължат на оспорващия, които са своевременно заявени. Видно от представения договор за правна помощ /л. 19/, същата е осъществена безплатно. В подкрепа на последното по делото е представена декларация за семейно и материално положение и имотно състояние на жалбоподателката /л. 23/. При липса на уговорено между страните възнаграждение, на основание чл. 38 ал. 2 от Закона за адвокатурата, и при съобразяване фактическата и правна сложност на делото, ответникът следва да бъде осъден да заплати на адвокат С. сумата в размер на 1000 лева, определен при съобразяване разпоредбата на чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1 от 09 юли 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, както и 10 лева – заплатена държавна такса по делото или общо 1010 лв. Предвид влизането на Република България в еврозоната от 01.01.2026 г., сумата, следва да бъде изчислена по курса на БНБ за едно евро - 1.95583 лева, или **516.40** евро.

Водим от изложеното и на основание чл. 173, ал. 2 от АПК, Административният съд – С. град, 61 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/7375/23.12.2025 г. издадена от Р. П. В. в качеството ѝ на пълномощник на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С..

ВРЪЩА преписката на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ – С. за ново произнасяне по Заявление – декларация за отпускане на месечна помощ за отглеждане на дете до навършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст по чл. 7 ал. 1 от Закона за семейните помощи с вх. № ЗСПД/Д-С-СК/7375 от 11.12.2025 г. от Ш. А. Ю., ЕГН: [ЕГН].

ОПРЕДЕЛЯ 14-дневен срок за издаване на административен акт, считано от датата на получаване на настоящото решение.

ОСЪЖДА Агенция за социално подпомагане да заплати на адвокат К. Л. С., член на САК, с личен № [ЕГН] сумата в размер на **516.40** евро (петстотин и шестнадесет евро и четиридесет евроцента), представляваща направените по делото разноски.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Съдия: